

Tove Skov Larsen

Historien er baseret på et personligt interview med Tove Skov Larsen, samt informationer fra hendes hjemmeside.

Tove Skov Larsen blev født i 1950 i Sønder Omme. Her boede hun frem til at hun blev optaget på Kolding Kunsthåndværkerskole fra 1970-1974. I denne periode mødte hun sin kommende mand, som på det her tidspunkt gik på seminaret.

I 1974 flyttede Tove Skov Larsen og hendes mand til en lille oase i Vamdrup, hvor de sammen skabte sig en tilværelse med i alt fire børn, og karrierer som henholdsvis professionel keramikker og skoleinspektør.

Tre år efter at de kom til Vamdrup blev den bagerste del af huset inddraget til et funktionelt værksted, hvilket det har været lige siden. I sit værksted skaber Tove Skov Larsen vaser, kopper, skåle og meget mere, gerne af materialerne porcelæn eller sten, som hun bagefter glaserer med forskelligt hjemmelavet glasur. Mange af disse værker har været udstillet på Kunstmuseer i byerne København, Århus, Sønderborg, Kolding, Flensborg og mange flere.

Foruden ovennævnte brugskunst, har Tove Skov Larsen også lavet en del udsmykninger i forskellige materialer. Heriblandt kan nævnes murudsmykninger, forskønnelsespriser og altervaser - sidstnævnte til Vamdrup Kirke.

Tove Skov Larsens karriere har kredset meget omkring keramikens kreationer, men især to gange har hun skiftet det vante materiale ud med støbejern. I det har hun lavet en gravsten, men nok mere kendt for Vamdrupborgerne, er Frøet som pynter i bymidtens rundkørsel.

Efter ca. 45 år med eget værksted og masser af spændende produktioner, har Tove Skov Larsen megen erfaring at dele ud af. Og det har hun gjort som gæsteunderviser på Danmarks Designskole, Designskolen i Kolding og Glas & Keramikskolen i Nexø.

Den røde tråd igennem Tove Skov Larsens mange værker, er det harmoniske præg, med et lille tvist til sidst, og det ser man tydeligt i alle hendes kreationer. I værkstedet står vaser, kopper og skåle, som alle umiddelbart ser fuldstændig harmoniske ud, men kommer man bare en lille smule tættere på, møder man det lille tvist. Det kan være alt lige fra et område med svagere pletter til at glasuren får frit løb på indersiden af koppen; et lille tvist som gør at værkerne forbliver spændende.

Tove Skov Larsen har stadig en spændende karriere som gæstelærer og keramikker, med hvilke hun udmærker sig også langt uden for Vamdrups grænser. Men hun har i sandhed også markeret sig i Vamdrup; især med tilblivelsen af Frøet.

Frøet

Denne historie er baseret på Tove Skov Larsens fortælling om tilblivelsen af Frøet i et personligt interview.

I 1989 designede arkitekten Bernt Bauer Hvillum det nye vejnet i Vamdrup bymidte, og som en del af dette skabte han rundkørslen, som han synes skulle have en figur i midten. Derfor kontaktede han Tove Skov Larsen, en lokal professionel keramikker, og spurgte om hun kunne skabe noget organisk til at pynte op i den ellers flade rundkørsel. Han foreslog at det skulle være lavet i keramik, men Tove Skov Larsen synes efterhånden at der var mange skårede keramiske udsmykninger, så derfor fik hun ideen at værket skulle foreviges i støbejern.

Dette store projekt krævede en del samarbejdspartnere, hvoraf den største må siges at være Jernstøberiet Kongeåen; en lokal virksomhed i Vamdrup, som desværre ikke længere eksisterer. Hos dem fik Tove Skov Larsen først lavet flere prøver for at se hvor præcise støbningerne egentlig kunne blive. Det viste sig at afstøbningerne var ret præcise, og derfor kunne man lave fine detaljer i skallerens overflader.

Tove Skov Larsen startede med at lave en lille model i ler, som herefter blev skåret ud i stor størrelse i flamingo. Herefter blev modellen malet og formet så den kom til at ligne det tænkte færdige resultat så meget som muligt. Da modellen efterhånden var færdig, blev den en tidlig morgen sat op inde i selve rundkørslen. Herfra kunne Tove Skov Larsen bedre vurdere hvilken vej det færdige værk skulle vende og hvordan det generelt fungerede i rundkørslen. Efterhånden som morgenen skred frem, og folk begyndte at køre på arbejde, steg interessen også for projektet i rundkørslen; især da mange troede at det færdige værk allerede var på plads.

Næste skridt var nu at få lavet det egentlig værk. På Jernstøberiet lavede man først sandforme ud fra flamingomodellerne af skallerne, hvori selve støbejernet blev hældt. Skallerens overflader er ujævne, så man var nød til at ødelægge støbformene for at få skallerne ud. Derfor blev der lavet to støbforme, da de to skaller ikke er helt ens, selvom de ser sådan ud. Så ligesom et frø i virkeligheden, er skallerne ikke helt magen til hinanden, men fremstår stadig ens og harmoniske.

Efter at skallerne var støbt, blev de slebet helt færdige af Tove Skov Larsen selv. Den brune farve lavede hun med en blanding af syre og rustbehandling, som hun påførte skallerne og prøvede sig frem med indtil de havde den helt rigtige farve.

Frøets kerne blev lavet hos firmaet Hørlyck og Kongsted, hvor flamingomodellen først blev beklædt med plastik, og bagefter skåret ud i baner. Disse baner blev så brugt som skabeloner til stålpladerne, der blev svejset sammen til den egentlige kerne. Til sidst er stålpladekernen galvaniseret, hvilket er en kemisk proces hvor stålet gives en zinkbelægning ved at påføre smeltet zink. Det medfører at zinken "ruster", og beskytter dermed stålpladerne fra at ruste i den ellers så velkendte brune farve.

Da Frøet skulle sættes op i rundkørslen, startede man med at støbe en betonklods ned i jorden. Skallerne skulle nu sættes oven på, men for at sikre at de to materialer - beton og støbejern - ikke påvirkede hinanden, blev der imellem lagt en blyplade. Oven på skallerne var der kortvarigt monteret et øje, så de kunne løftes ind i rundkørslen af en stor kran, og monteres med rustfri stålbolte på den flade bund. Til sidst

Skjalden

blev kernen sat ned mellem skallerne, hvor der også var monteret et vandsystem, så der kunne komme vand op ad toppen på kernen.

Hele Frøet står let eleveret på en lille ø af chaussésten. Når vandet risler ned af kernen, fortsætter det ned over stenene, hvoromkring der er en lille rende som opsamler vandet og får det til at cirkulere.

I november 1990 blev Frøet afsløret af Tove Skov Larsen og Andreas fra Andreas og Bodil Schou Fonden, som også var betalerne af værket. Det glædede Bernt Bauer Hvillum, arkitekten bag rundkørslen og primus motor for hele projektet omkring Frøet, endelig at se det færdige resultat. Afsløringen blev en stor byfest med flag over hele byen, og torvet var fyldt af lokale vandrupperne som ville se det færdige resultat i bymidten. Da Frøet var blevet afsløret, holdt blandt andet Tove Skov Larsen, Borgmesteren og H. C. Andersen, spillet af Alan Lauenblad, tale over Frøet. I stedet for kun at invitere de implicerede i projektet på middag, blev afsløringen sluttet af med at alle i byen blev inviteret på sandwich på Hotellet.

Da Frøet stod færdigt i rundkørslen, gav chausséstenene en helhedsoplevelse idet det skaber en samlet oplevelse af en ø på 3x3 meter i diameter og samlet højde inklusiv Frøet. Vandet gør hele værket levende, da det sommeren igennem er i bevægelse. Om vinteren løber vandet ikke, men det er med til at vise årets gang. Frøet ændrer sig også over hele dagen da lyset ændrer sig, og dermed giver tilskuerne forskellige oplevelser af Frøet, også afhængigt af hvilken vej de kommer ind til rundkørslen fra. Så Frøet symboliserer forandring med lys, vand og årstider, og derfor er det også levende i sin evige forandring. Dog er den med materialevalget også bevaret, og er på trods af 23 år med tidens tand stadig flot og passer ind i bybilledet. De lokale vandrupperne har også hurtigt taget Frøet til sig som et tegn på noget positivt, levende og foranderligt, og der gik ikke længe inden kælenavnet Spiren blev det faste navn for rundkørslens vandkunst.

Skrevet af Birgitte Albæk Henriksen